

Aan: Provincie Drenthe
t.a.v. de heer H. Jumelet
Postbus 122, 9400 AC Assen
post@drenthe.nl

en in afschrift aan:
Gedeputeerde J.N. Kuipers post@drenthe.nl

Tevens als afschrift door ons gestuurd naar:

De gemeenteraad en het college van B&W van de gemeente Westerveld
griffie@gemeentewesterveld.nl
Minister C.J. Schouten ministerLNV@minInv.nl
Woordvoerders Landbouw TK
Waterschap DOD
WMD

Onderwerp: Pilot bestrijdingsmiddelen

Datum: 9 maart 2021

Geachte heer Jumelet,

U heeft ons eind 2019 gevraagd om concrete oplossingen voor de bestrijdingsmiddelenproblematiek. Die hebben wij geleverd in juni 2020 met 'Tijd voor reflectie en handelen'. In juni 2019 was er voor het eerst sprake van 'een pilot'. Deze pilot is opgenomen als actiepunt in het uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030 van het ministerie LNV en moet oplossingen leveren voor de door omwonenden ondervonden problemen. De provincie Drenthe is regisseur van de pilot. Een grote groep omwonenden en burgers (de doelgroep van deze pilot) van Westerveld verenigd in Meten=Weten is als burgerinitiatief uitstekend op de hoogte van wetenschap, beleid, wetgeving en praktische problematiek op dit onderwerp.

Vanuit bestuurlijk, organisatorisch, inhoudelijk én relationeel perspectief verzoekt M=W u dringend om (alsnog) onze kennis, ervaring, inzichten en onderzoeksvragen & actiepunten op te nemen in het projectplan van de pilot.

Juist een pilot is de omgeving om maatregelen te onderzoeken en te beoordelen. Daarover gaat deze brief.

Rapport Uitgesproken

In juni 2019 was er een bijeenkomst op het provinciehuis waar de resultaten van het blootstellingsonderzoek OBO werden gepresenteerd. Diezelfde avond werd kenbaar gemaakt dat er een 'pilot' zou komen.

De eerste actie was echter dat het bestuurlijk overleg bestrijdingsmiddelen (Provincie, LNV, Waterschap, VDG) opdracht gaf aan Marga Kool en Martha Buitenkamp om nog eens nauwkeurig de gevoelens en standpunten van alle betrokken partijen op een rijtje te zetten en daar betekenis aan te geven. Dat hebben zij gedaan in het rapport Uitgesproken. Zij concluderen ondermeer:

[...] De overheid is aan zet [...]. Gevraagd wordt een helder en consistent beleid en maatregelen op het snijpunt van landbouw, volksgezondheid en ruimtelijke ordening. Dit moet gepaard gaan met een grote aandacht voor de onderlinge verhoudingen (welzijn, leefbaarheid en samenlevingsopbouw) op het platteland.

Daarnaast worden andere handreikingen en voorstellen gedaan in Uitgesproken waarvoor de overheid/overheden een noodzakelijke partner is/zijn zoals:

- *Wees initiatiefnemer, regisseur en facilitator van een [...] proces van joint fact finding ten aanzien van vraagstukken die telers en/of omwonenden aandragen;*
- *Geschied maken ruimtelijke ordeningsinstrumentarium om de volksgezondheid, leefbaarheid en biodiversiteit veilig te stellen.*
- *Ontwikkelen van goede informatie, communicatie aanpak, meldpunten en convenanten. Voorkom structurele noodverbanden, zoals convenanten met alleen een deel van de betrokkenen.*

De provincie als regisseur van de pilot kan dit gewoon in het projectplan opnemen. Uitgesproken gaat nog verder maar we hebben voor nu deze aspecten er uitgehaald omdat die aansluiten bij onze eigen voorstellen.

Het is opmerkelijk dat dit rapport nergens is besproken: niet in PS en niet in de gemeenteraad van Westerveld. Ook ontbreekt het aan een stappenplan waarvan Uitgesproken gewag maakt. Het blijft voor ons raadselachtig en schimmig waarom noch provincie noch gemeente hier uitvoering aan geeft.

Wat Kool en Buitenkamp feitelijk zeggen is dat ruimtelijke ordening hét spoor is waarlangs de bestrijdingsmiddelenproblematiek (in eerste instantie) moet worden aangepakt om aan alle partijen recht te doen op de manier waarop zij wonen, leven en werken. De logica daarvan zal niemand ontgaan en is herkenbaar in alle thema's waar we mee worden geconfronteerd; van gaswinning tot klimaatadaptatie, van energietransitie tot infrastructuur en van natuur & biodiversiteit tot landbouw. Het vraagt een fundamenteel nieuwe visie op ruimtegebruik, economie en samenleven. Dat geldt derhalve ook de aanpak van de problemen met bestrijdingsmiddelen. Voor de onderbouwing en visie daarop van M=W verwijzen wij naar 'Tijd voor reflectie'.

De 'Pilot'

Er werd en wordt veel verwacht van de genoemde pilot. Als Meten=Weten hebben wij nog steeds geen idee waar die pilot over gaat. In het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming 2030 staat:

Het opzetten van een regionaal pilotproject in de provincie Drenthe, onder leiding van de provincie Drenthe, waarbij een oplossing gezocht wordt voor de knelpunten van omwonenden bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door agrarische ondernemers. Het ministerie van LNV faciliteert de provincie hierbij.

De vanzelfsprekende verwachting is dat in zo'n pilot een serieus begin wordt gemaakt met de conclusies van het rapport Uitgesproken en dat de oplossingsrichtingen van de omwonenden zélf een significant aandeel daarin krijgen. Wij zijn immers de belangrijkste stakeholder in de omschrijving van de pilot (de overige 147 actiepunten zijn allemaal volledig gericht op de sector en vrijwel geheel in handen van de sector). Bovendien is het dankzij de initiatieven van burgers (Bollenboos en M=W) dat deze pilot er is.

Het eerste gesprek dat daar mede over ging (juni 2020) was een overleg met de provincie vertegenwoordigt door u en gedeputeerde Kuipers en de ambtenaren en naar

aanleiding van het visiedocument 'tijd voor reflectie en handelen' van M=W; opgesteld op uw expliciete verzoek om oplossingsrichtingen te benoemen en te concretiseren.

Tijdens dat gesprek was er inderdaad sprake van een pilot maar er werd geen concrete mededeling over gedaan. 'Het moest allemaal eerst financieel met het ministerie worden geregeld'. Zeker was wel dat de provincie regisseur zou worden van de pilot en dat de heer als 'procesregisseur' zou optreden. Vanuit die rol zou hij M=W betrekken bij de pilot.

In september 2020 was er een gesprek met de provincie vertegenwoordigd door een viertal ambtenaren. De heer was vervangen door de heer Tijdens dat gesprek kreeg M=W de indruk dat (een deel van) de benoemde actiepunten uit 'tijd voor reflectie en handelen' een plaats konden krijgen in de pilot. Dat leek en lijkt nog steeds een gerechtvaardigde verwachting. Een volgend overleg vond plaats in november en – het moet gezegd - daar kwamen we van een koude kermis thuis. Er bleek geen bereidheid om de standpunten van M=W serieus te nemen; er werden geen inhoudelijke argumenten gegeven waarom M=W of de door ons benoemde actiepunten buiten de pilot worden gehouden; het werd niet duidelijk gemaakt hoe de pilot er dan wél uit komt te zien. Sterker: de provincie wilde eerst met 'de partners' het projectplan schrijven. Deze partners blijken exclusief te bestaan uit de bollensector.

Een significante groep omwonenden wordt vertegenwoordigd door M=W. De provincie (en waarschijnlijk het bestuurlijk overleg als geheel) kiest er blijkbaar bewust voor om omwonenden buiten de deur te houden. Zonder argument, zonder communicatie, zonder enige vorm van belangstelling of interesse. Als we het uitvoeringsprogramma 2030 lezen dan is de conclusie dat het gehele programma eenzijdig is gericht op het wel en wee van de sector en dat zij met steun van publieke middelen de bulk van de acties zelf mag uitvoeren zonder één concreet afrekenbaar doel. Door als overheid opnieuw te kiezen voor ondersteuning van het monopolie van de sector wordt geen recht gedaan aan het belang van de omwonenden. De lusten zijn voor de telers, de lasten voor omwonenden, leefomgeving en natuur. Het al wankele vertrouwen in de overheid krijgt opnieuw een flinke knauw.

Overigens kregen wij op 8 februari nog een mailtje van mevrouw met de mededeling (letterlijke tekst):

In ons overleg van 24 november jl heb ik toegezegd in januari weer contact met jullie op te nemen in de hoop de start van de beoogde pilot te melden.

Jammer dit is nog niet het geval. Zodra we van start kunnen gaan deel ik deze informatie.

Wát gaat er dan van start?

Het blijft opmerkelijk en frustrerend hoe de overheid in haar schulp kruipt en haar kaarten niet op tafel wil leggen als burgers controversiële onderwerpen agenderen; voorbeelden te over de afgelopen jaren.

Is het dan zó moeilijk om burgers serieus te nemen?

Natuurlijk kan de pilot kan worden ingezet om uitvoering te geven aan de conclusies van het rapport uitgesproken en de actiepunten uit 'Tijd voor reflectie en handelen'.

Hoe verder? Nog is het niet te laat. De pilot is een uitgelezen mogelijkheid om een aantal zaken op het gebied van RO, relatie burger – overheid en duurzaamheid sierteelt onder de loep te nemen ánders dan 'hetzelfde doen met een ander sausje'. Wij hebben daar interessante voorstellen voor gedaan.

We zien uit naar een afspraak op korte termijn.

Met vriendelijke en vastberaden groet,

Rob Chrispijn
Voorzitter